

POSTANOWIENIE

Dnia 10 sierpnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Anna Owczarek

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie z wniosku Skarbu Państwa - Prezydenta Miasta Ł.
przy uczestnictwie (...)
o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 10 sierpnia 2017 r.,
skargi kasacyjnej uczestnika postępowania Uniwersytetu (...)
od postanowienia Sądu Okręgowego w Ł.
z dnia 4 kwietnia 2016 r., sygn. akt III Ca 141/11,

**uchyla zaskarżone postanowienie, znosi postępowanie przed
Sądem Okręgowym w Ł. i przekazuje sprawę temu Sądowi do
ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Ł. postanowieniem z dnia 28 maja 2010 r. (sygn. akt I Ns (...))
w połączonych sprawach z wniosku Skarbu Państwa – reprezentowanego przez
Prezydenta Miasta Ł. oraz Wojewodę X. (zwolnionego od udziału w sprawie - k. (...))
przy udziale Uniwersytetu (...) oraz (...) - o stwierdzenie nabycia własności
nieruchomości przez przemilczenie w trybie dekretu z dnia 8 marca 1946 r. o
majątkach opuszczonych i poniemieckich, po rozpoznaniu skarg A. G. o wznowienie

postępowania w sprawie V Ns I (...) zakończonej prawomocnym postanowieniem z dnia 14 lutego 1963 r. oraz w sprawie V Ns (...) zakończonej prawomocnym postanowieniem z dnia 6 kwietnia 1964 r. postanowił:

- w sprawie oznaczonej sygn. V Ns I (...) zmienić zaskarżone postanowienie i oddalić wniosek o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy W., objętej księgą wieczystą KW nr (...),

- w sprawie oznaczonej sygn. V Ns I (...) zmienić zaskarżone postanowienie i oddalić wniosek o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości położonej w Ł. przy al. K., objętej księgą wieczystą KW nr (...).

Apelacje od powyższego orzeczenia wnieśli: wnioskodawca Skarb Państwa - Prezydent Miasta Ł. oraz uczestnicy postępowania Gmina Ł. oraz Uniwersytet (...).

Po wniesieniu apelacji zmarli uczestnicy postępowania – Z. J. w dniu 9 lipca 2011, J. N. w dniu 7 stycznia 2013 r. oraz H. D. w dniu 1 kwietnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Ł. po przeprowadzeniu rozprawy apelacyjnej w dniu 21 marca 2016 r., postanowieniem z dnia 4 kwietnia 2016 r. oddalił apelacje. W tym postanowieniu, jako uczestników postępowania wymieniono zmarłych: L. K., Z. J., J. N. i H. D.

Uczestnik postępowania Uniwersytet (...) w skardze kasacyjnej od powyższego postanowienia zarzucił „naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, w szczególności art. 407 § 1 k.p.c.”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W postępowania przed Sądem Okręgowym zachodziła - w związku ze śmiercią wskazanych uczestników postępowania - konieczność zawieszenia postępowania z urzędu (art. 174 § 1 pkt 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.). Obligatoryjne zawieszenie postępowania na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 k.p.c. w postępowaniu nieprocesowym nie jest wyłączone przez uregulowanie przyjęte w art. 510 § 2 w zw. z art. 524 § 2 k.p.c. Zgodnie z poglądem wyrażonym w orzecznictwie, zawieszenie postępowania nieprocesowego powinno nastąpić w razie śmierci uczestnika, gdy interesy zmarłego uczestnika są sprzeczne z interesami któregośkolwiek z pozostałych uczestników postępowania nieprocesowego

(por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 2016 r., I CSK 829/15, nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2008 r., V CSK 41/08, nie publ.). Nie budzi wątpliwości, że interesy zmarłych uczestników oraz A. G. i innych uczestników popierających jego skargę o wznowienie wskazanego postępowania nieprocesowego są sprzeczne. Z. J. i H. D., jako uczestnicy postępowania brali w nim aktywny udział, sprzeciwiając się wznowieniu postępowania i oddaleniu wniosku o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez przemilczenie. Z protokołu rozprawy apelacyjnej z dnia 16 marca 2011 r. wynika, że stawili się na rozprawie, a wcześniej składali także pisma procesowe. H. D. brała także udział w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji (por. protokół rozprawy z 7 maja 2010 r.). Postępowanie apelacyjne, mimo śmierci wskazanych uczestników, nie zostało zawieszone, było więc dotknięte nieważnością, którą Sąd Najwyższy zgodnie z art. 398¹³ § 1 *in fine* k.p.c. bierze pod uwagę z urzędu.

Z przytoczonych względów należało uchylić zaskarżone postanowienie, znieść postępowanie apelacyjne i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu (art. 398¹⁵ w zw. z art. 386 § 2 i art. 398²¹ i art. 13 § 2 k.p.c.). Przy ponownym rozpoznawaniu sprawy oceną tego Sądu powinna być objęta kwestia, jakie znaczenie dla przebiegu tego postępowania ma okoliczność, że jeszcze w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji w dniu 31 marca 2010 r. zmarła uczestniczka postępowania L. K.

aj

r.g.